

Javier Pérez Andújar

Escriptor

Des de 'Paseos con mi madre' (Tusquets, 2011), Javier Pérez Andújar no havia publicat cap nou llibre de narrativa. 'La noche fenomenal', debut amb Anagrama, és la història d'un grup d'amics que fan un programa de televisió sobre fets paranormals

PERE TORDERA

“Cito els meus referents per decència, no per nostàlgia”

◆◆◆◆◆ Toni Vall

Javier Pérez Andújar publica *La noche fenomenal* (Anagrama), un relat sobre un grup d'amics que fan un programa de televisió que investiga fets paranormals. S'envolten d'un grup de persones instal·lades en aquest món, desconegut i delirant, gent amb vides al·lucinants, històries per no dormir. Humor, molt humor, en aquesta aventura per mons desconeguts i referents clàssics de l'autor.

Ja sé que el pretext argumental de la novel·la són els fets paranormals, però ¿el tema important de veritat és l'amistat?

És molt important, i tant que sí. L'amistat és a la base del llibre. I també a la base de la base: la novel·la de cavalleries. Perquè, a veure, ¿qui eren els cavallers de la taula rodona sinó un grup d'amics? ¿I Danton, Robespierre i Marat? ¿I Lenin i Trotski? ¿I els socialistes de Suresnes?

El grup d'amics de la teva novel·la fan un programa de tele que recorda el *Saló de lectura* i *L'hora del lector* que feies amb els teus amics a Betevé i TV3.

Sí, de fet els menciono explícitament. Hi ha aquest joc autoreferencial. És molt complicat aconseguir abstrure's de les teves pròpies vivències com a material literari. Malgrat això, són personatges de la literatura, de la ficció, no pas de cap autobiografia ni afany memorialístic.

Tot just començar menciones dues llibreries històriques de Barcelona –Jaimes i Documenta– i l'especulació que les va obligar a canviar de lloc...

Sí menciono Jaimes he de dir que l'especulació la va fotre fora del passeig de Gràcia. És un tema de coherència. No només afecta les llibreries, esclar, fan fora tot el que sigui capital humà. Només es queden les marques i s'ho mengen tot. El llibre no té voluntat reivindicativa però sí lleialtat reivindicativa.

¿Sense la presència de José Batlló –el mític llibreter de la llibreria Taifa de Gràcia– la novel·la seria igual? No, sens dubte. Encara no m'he conformat a no tenir-lo entre nosaltres. El volia ressuscitar. Ell tenia una manera de ser la literatura i jo

“**AQUESTA NOVEL·LA NO TÉ VOLUNTAT REIVINDICATIVA PERÒ SÍ LLEIALTAT REIVINDICATIVA**”

sempre m'he volgut reencarnar en aquesta manera de ser.

Mortadel·lo i Bruguera que no faltin, esclar.

Cito la meva cultura, el meu sistema simbòlic, no en tinc d'altre. No sabia com renunciar a un capital que porto a dins. Jo escric amb la pell, que està fabricada de coses com Bruguera. Cito els meus referents per decència, no per nostàlgia.

També hi apareixen el Tintín i l'Astèrix...

El Tintín sempre em surt, l'estimo, no puc evitar-ho. Gonzalo de Berceo era devot de la Mare de Déu, jo ho soc d'Hergé.

L'Astèrix em sonava menys com a referent teu.

En vaig traduir *El cel ens cau al damunt* i li tinc una estimació especial. Ja deu fer més de deu anys, d'allò!

Deu anys tampoc és tant!

“Ja fa deu anys” ho podem dir po-

ques vegades al llarg de la vida. Sis o set a tot estirar. Poca broma.

Tampoc pots prescindir de fer aparèixer la novel·leta de quiosc.

L'homenatge a Curtis Garland –un dels grans noms de la novel·la popular de quiosc– era també, com en el cas de Batlló, una qüestió d'amistat i de gratitud. El temps els va prendre la vida però no pas la literatura. M'agrada fer-los tornar a ella. És com una petita venjança que em permeto.

¿Per a tu l'extraradi de Barcelona, del Besòs, de Can Ruti, és inevitable?

Bastant, sí. Parlar de paisatges i no incloure els que has viscut, els que et pertanyen i els pertanyents, és absurd. Si parles de novel·letes de quiosc no pots deixar de parlar de barris. La cultura popular és l'equivalent als barris, els extraradis, la perifèria. Ah! I els fets paranormals són a la ciència el que les novel·letes de quiosc són a la literatura acadèmica.

Què t'atrau d'aquest món?

El que té de rebel·lia, desafiament i rauxa. No et pots prendre seriosament algú que qüestiona les vacunes. És de bojos. Però ahora tinc un cert respecte per tot allò que s'atreveix a qüestionar les coses sagrades. Soc fanàtic dels fets paranormals i de les persones que s'hi dediquen. No me'ls crec però m'influeix molt el misteri que els envolta.

¿Són paradigmes d'un món en extinció?

Segurament. Els mons simbòlics i referencials s'extingeixen i en sorgeixen d'altres. Potser d'aquí deu o vint anys coneixem algú que va ser *skater* a totes les places dures d'Europa. I ves a saber, potser el llibre s'està acabant. ¿La gent llegeix o només li interessa el que és visual? ¿Llegeixen per plaer o només per buscar informació?

El llibre s'està acabant?

Qui sap, potser sí. L'origen de la literatura és oral. Al principi es deia tot i no s'escrivia res. Sòcrates no va deixar res escrit. Quan va sorgir el llibre existia la por que per culpa seva la gent perdés la memòria!

Al llibre també hi ha una lectura política. Com hem d'entendre les manifestacions i peregrinacions dels personatges per Europa?

La de París la vaig viure jo, és la de *Charlie Hebdo*. Hi ha referències també a Brussel·les i Escòcia. Amb una mica d'ironia, i tant que sí, amb mirada humorística sobre el que està passant a casa nostra.

La manifestació en què tothom va amb caretes de Jacques Brel...

És una paròdia de tots els que anrien perfectament amb caretes de Puigdemont. ◆◆